

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ЕКСПЕРТНО-КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР**

вул. Богомольця, 10, м. Київ, 01024
тел/факс (044) 405-74-69, root@ekudch.kiev.ua

ВИСНОВОК СПЕЦІАЛІСТА

19.03.2013

м. Київ

№ 5-156/б

Спеціаліст, начальник сектору трасологічної експертизи відділу експертизи зброї та трасологічної експертизи Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України майор міліції Щирба Дмитро Євгенович, який має кваліфікацію судового експерта з правом проведення балістичної експертизи (свідоцтво видане ЕКК МВС України 21.05.2001 №5085, свідоцтва про підтвердження кваліфікації судового експерта від 01.12.2006 №699, від 23.12.2011 № 735 видані Експертно-кваліфікаційною комісією МВС України), стаж експертної роботи з 2001 року, на підставі листа-заяви від 14.03.2013 директора «ВП «Компанія ДіСі» гр. Нільги К.Г. (м. Київ), провів балістичне дослідження патронів.

Обставини справи (відомі з листа-заяви про призначення дослідження): криміналістичне дослідження та класифікація наданих на дослідження патронів.

На дослідження надано:

1. Патрони калібр 9x18 mm Makarov виробництва „Sellier&Bellot” (Чехія), кількістю 50 одиниць.

Дослідженням потрібно встановити:

1. До якого типу, виду відносяться патрони надані на дослідження?
2. Чи є в наданих зразках кулі із свинцевим осердям?
3. Довжина та вага набоїв?
4. Спосіб кріплення куль?
5. Вага куль?
6. Середня швидкість польоту куль?
7. Придатність набоїв до стрільби?

Відсутність критичних дефектів:

8. Розривів гільз?
9. Роздуття гільзи?
10. Застрягання кулі в каналі ствола?
11. Обривів гільзи чи обривів фланця? *Згідно з оригіналом*
12. Застрягання гільзи в патроннику ствола зброї?
13. Відсутності запальних отворів?

- 1 - ОЧ К.Г.Нільга 2013 р.

Спеціаліст

Д.Є. Щирба

14. Проникнення вологи в зарядну камеру зі сторони капсуля, чи зразу гільзи, коли порох не висипається з гільзи, або висипається комками?

Під час проведення дослідження використовувались інформаційні джерела:

1. Патроны ручного огнестрельного оружия и их криминалистическое исследование М.1982.
2. Коломойцев А.В., Собакарь И.С., Патроны к стрелковому оружию Харьков. 2003.
3. Каталоги продукции фирмы-производителя „Sellier&Bellot” (Чехия) Law Enforcement/ Hunting Ammunition/ Sporting Ammunition 03/2004. 03/2006.

ДОСЛІДЖЕННЯ:

Патрони надані на дослідження надійшли в паперовій коробці фірм-виробника „Sellier& Bellot” на якій містяться відповідні надписи: „9 mm Makarov Sellier&Bellot FMJ 6,1 g 95 grs” (Рис.1).

Рис. 1,2. Загальний вигляд паперової коробки (лицьова та оборотна сторона), в якій патрони надані на дослідження

Після розкриття коробки в ній було виявлено два пластикових контейнери в яких вертикально розташовані 25 патронів. Патрони калібр 9x18 mm Makarov виробництва „Sellier&Bellot” (Чехія), які були надані на дослідження є однотипними (рис.3).

Згідно з оригіналом

Директор ТОВ «ВП»

Компанія ДІС

— 3 — 04 —

К.Г.Нільга
2013 р.

Спеціаліст

Д.Є. Щирба

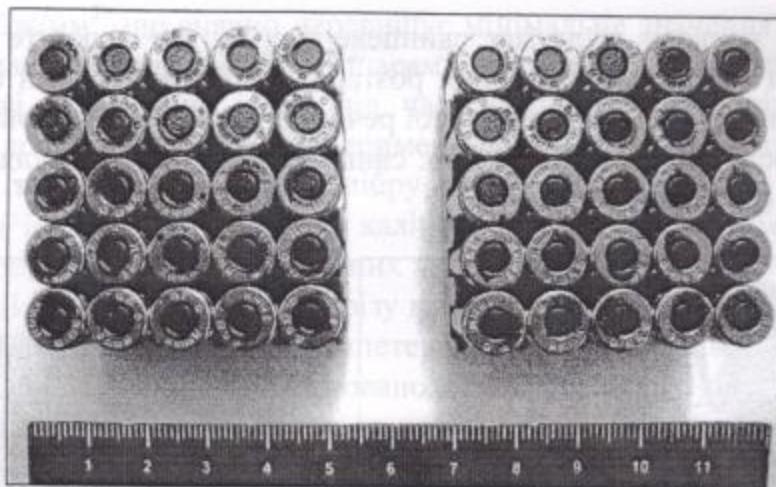

Рис. 2. Загальний вигляд патронів наданих на дослідження

Денця гільз патронів покриті захисним лаком червоного кольору.

За своїми конструктивними особливостями досліджувані патрони складаються гільзи циліндричної форми з кільцевою проточною, виготовленої з металу жовтого кольору, що не притягується магнітом, капсуля, та кулі напівсферичної форми матеріал оболонки якої має жовтий колір.

За своїми конструктивними особливостями досліджувані патрони складаються з гільзи циліндричної форми з кільцевою проточною, виготовленої з металу жовтого кольору, що притягується магнітом, капсуля, та кулі напівсферичної форми з'єднаної з гільзою способом тісної посадки, матеріал оболонки якої має жовтий колір.

На денцих гільзах патронів містяться наступні маркувань позначення: „S& 9mm M” (S&B – абревіатура фірми-виробника „Sellier&Bellot” республіка Чехія, „9mm M” – калібр та марка патрону). Досліджувані патрони мають наступні характеристики.

Довжина патрону, мм	24,8-25,0
Вага, г	9,8-10,0
Способ кріплення кулі	туга посадка
Вага гільзи з капсулами, г.....	3,50-3,65
Довжина гільзи, мм	17,8-18,1
Діаметр корпусу, мм.....	9,95.
Вага куль	6,1
Довжина куль, мм	11,0-11,5
Пороховий заряд має вагу, г	0,24-0,25

Куля має цільне свинцеве осердя (без сталевого осердя), яке відкрите з денців кулі – 95 grs (FMJ).

З метою дослідження конструктивних особливостей гільзи, кулі та встановлення наявності порохового (метального) заряду один патрон було демонтовано, внаслідок чого встановлено, що пороховий заряд складається з гранульованих порошинок циліндричної форми довжиною близько 1 м

Згідно з оригіналом

Директор ТОВ «ВІП»

Компанія DCI*

Л. ОЧ. К.Г.Нільга 2013 р.

Спеціаліст

Д.Є. Щирба

— 153 —

сіро-зеленого кольору, куля має свинцеве осердя, яке відкрите з денця кулі, на денці гільзи з внутрішньої сторони розташований затравочний отвір, через який відбувається за допомогою ініціюючої речовини капсуля запалювання пороху.

Кулі досліджуваних патронів є свинцевими цільними кулями без сталевого осердя (FMJ) (рис. 3,4).

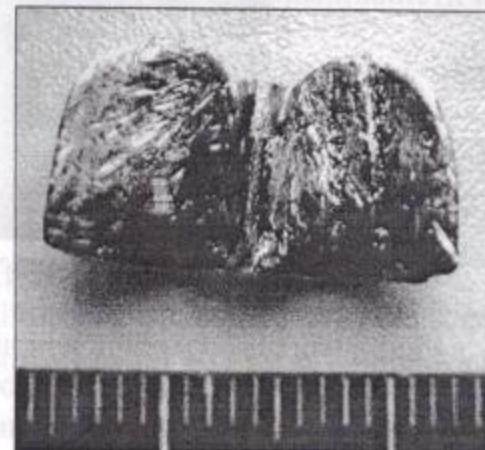

Рис. 3,4. Загальний вигляд патрону та кулі після демонтажу

Порівнянням розмірів, конструкції, матеріалу виготовлення набоїв з даними довідкової літератури, а також каталогами продукції фірми-виробника „Sellier&Bellot” (Чехія), офіційними сайтами російських заводів-виробників, які виготовляють аналогічну продукцію встановлено, що досліджувані набої є набоями центрального бою калібрі 9x18 mm Makarov, які використовуються для спортивно-тренувальної стрільби з 9 мм пістолетів в тирах та на стрільбищах для виконання спортивних вправ в ряді видів прикладної стрільби. Крім цього дані набої широко застосовуються різними силовими структурами для учебово-тренувальних заходів, а також вирішення різних оперативних завдань.

Конструкція та технологія виготовлення даних набоїв, сприяє покращенню параметрів кучності стрільби та зниженню здатності до рикошету. На відміну від досліджуваних бойові патрони мають сталеву лаковану гільзу, кулю з біметалевою оболонкою та сталевим осердям.

Для перевірки придатності патронів до проведення пострілів зі штатної зброї було проведено три постріли з пістолета Макарова (ПМ) з натурної колекції зброї ДНДЕКЦ МВС України.

Постріли відбулися безвідмовно, з першого спуску курка, при цьому розривів чи роздуття гільзи, застрягання кулі в каналі ствола, обривів гільзи та обривів фланця, застрягання кулі в каналі ствола зброї, обриву гільзи чи обриву фланця, застрягання гільзи в патроннику ствола зброї зафіковано не було. Середня швидкість польоту куль, зафікована за допомогою пристрою “ІБХ”, складала 311 м/с, вага снарядів становить 6,1 г, а середня питома кінетична енергія, розрахована за формулою $E_p = E/S$ (E - кінетична енергія снаряду, Дж, S - площа поперечного зрізу снаряду (мм^2); кінетична енергія визначалась за

становить $4,64 \text{ Дж}/\text{мм}^2$, що значно перевищує мінімальне значення ($0,5 \text{ Дж}/\text{мм}^2$), необхідне для визнання патронів боєприпасами придатними до стрільби.

На підставі отриманих даних під час досліджень патронів, результатів порівняльного дослідження та експериментальної стрільби можна зробити висновок про те, що патрони калібру 9x18 mm Makarov виробництва „Sellier&Bellot” (Чехія), є боєприпасами калібру 9x18 мм, придатними до стрільби.

Питання щодо відсутності критичних дефектів, а саме проникнення водогодів в зарядну камеру зі сторони капсуля чи зрізу гільзи (дослідження на герметичність), не проводилося, адже не входить до компетенції експерта-криміналіста.

Під час дослідження було демонтовано 1 та відстріляно 3 патрони.

Визначення основних розмірних та вагових характеристик проводилося за допомогою штангенциркуля (№ 1113141), електронних терезів, пристрій для визначення швидкості польоту кулі «ІБХ». Фотографування проводилося цифровим фотоапаратом „Canon D450”.

ВИСНОВОК:

1. Патрони, які були надані на дослідження загальною кількістю 50 одиниць є боєприпасами калібр 9x18 мм (Makarov) для спортивно-тренувальної стрільби та можуть використовуватися у якості штатних боєприпасів до бойової, службово-штатної, та спортивної зброї.
  2. В наданих на дослідженнях патронах, кулі мають свинцеве осердя.
  3. Досліджувані патрони мають довжину – 24,8 мм, вагу – 9,8 г.
  4. Кріплення куль до гільз – способом тугої посадки.
  5. Вага куль – 6,1 г.
  6. Середня швидкість польоту куль наданих на дослідження патронів – 311 м/с.

7. Дослідження патронів придатні до стрільби.

Дослідження патронів на відсутність критичних дефектів:

8-12. Під час експериментального відстрілу досліджуваних патронів, розривів чи роздуття гільзи, застрягання кулі в каналі ствола, обривів гільзи та обривів фланця, застрягання кулі в каналі ствола зброї, обриву гільзи чи обриву фланця, застрягання гільзи в патроннику ствола зброї зафіковано не було.

13. Денця гільз досліджуваних патронів мають один затравочний отвір.

14. Питання щодо відсутності критичних дефектів, а саме проникнення вологи в зарядну камеру зі сторони капсуля чи зрізу гільзи (дослідження на герметичність), не вирішувалося, через те, що не входить до компетенції експерта-криміналіста.

Спеціаліст

Д.Е. Щирба

Згідно з оригіналом
Директор ТОВ «ВІП»
Компанії ДІСІ*
— ОУ. К.Г.Нільга
2019

